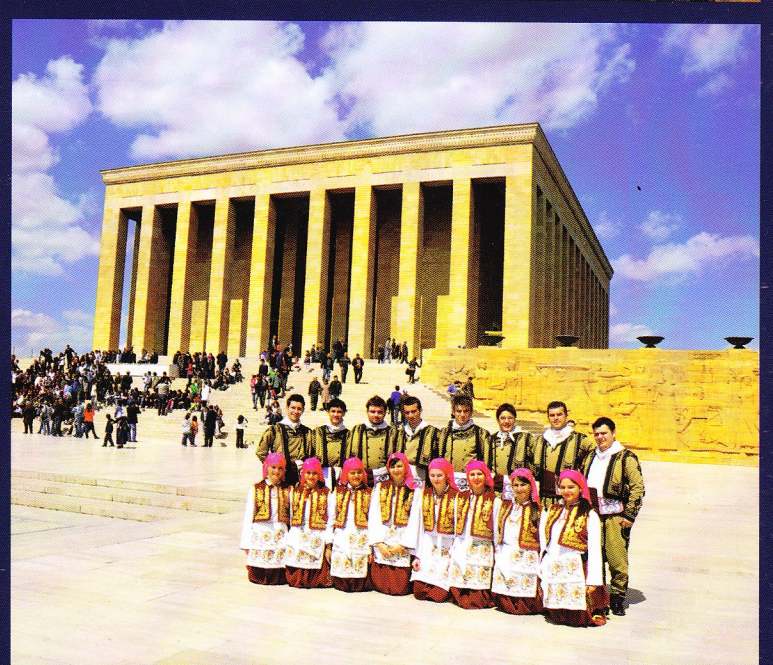
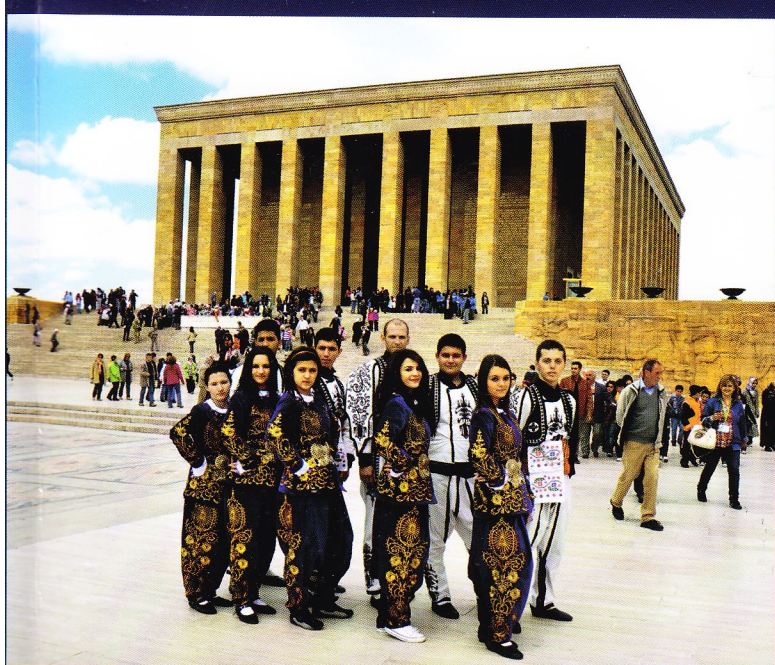

ANITKABİR

Yıl: 11 • Sayı: 42

HAZİRAN 2011 DERGİSİ

ATATÜRK VE GENÇLİK

Ali Osman GÜNDÜZ (*)

Gençlik her millet için önemli bir kuvvettir. Bilinçli ve sorumluluk sahibi bir gençlik, o milletin umududur. Özellikle de genç bir nüfusa sahip olan Türkiye için bu olanağın iyi değerlendirilmesi, Türk Milleti'nin hak etmiş olduğu uygar toplumlar düzeyine ulaşması için gereklidir. İçinde yer aldığı coğrafya ve sahip olduğu tarihsel miras Türk Milleti'nin üzerine çok önemli sorumluluklar yüküyor. Aydın, ulusal değerlerini koruyan, ileri görüşlü genç bir kuşağın yetişmesi, sahip olduğumuz şanlı tarihle birleştirildiğinde, Türkiye yalnızca ileri toplumlar düzeyine ulaşmakla kalmayacak, oldukça geniş bir coğrafyada pek çok ülkeye liderlik yapabilecek konuma gelecektir.⁽¹⁾

Atatürk'ü yücelten önemli bir yönü de Onun toplumumuzda gençliğe verdiği değerdir. Memleketin geleceğini oluşturan **"gençlik"** kavramı, Atatürk'te en güzel anlamını bulmuş, en yüce değer yargısına eriş-

miştir. Büyük Adam, daha Milli Mücadele'nin başından itibaren köhnemiş düşüncelere, milleti geriye götürmek isteyenlere karşı, tek çarenin gençlikte ve genç düşüncelerde olduğunu görmüş, çağdaş düşünce ve anlayışla yetişecek kuşakların, gelecekte eserini daha da geliştireceğini, onu her türlü tehlikeden koruyarak sonsuza dek yaşatacağını hissetmişti. Onun içindir ki Atatürk, Türkiye Cumhuriyeti'ni kurduktan ve büyük devrimlerini başardıktan sonra, Milli Mücadele'yi başlatmak üzere Samsun'da Anadolu topraklarına ayak bastığı 19 Mayıs tarihini "Gençlik Bayramı" olarak Türk gençliğine armağan etmiştir.⁽²⁾

Tarihte hiçbir lider ülkesinin gençliğine Atatürk kadar güven duymadı ve onunla bütünleşme çabası içinde olmadı. Daha milli mücadele başlamadan güvendiği en büyük gücün Türk Gençliği olduğunu belirtti. Atatürk, 24 Mayıs 1918'de Ruşen Eşref (Ünaydın)'e imzalayıp

(*)Ankara Üniversitesi Türk İnkılap Tarihi Enstitüsü Doktora Öğrencisi

⁽¹⁾Bkz, Önder Göçgün, Atatürk, Gençlik ve Cumhuriyet, Pamukkale Üniversitesi Yayınları, Denizli, 2010, Rıza Özçelik, "Atatürk ve Gençlik", <http://idiktarih.blogcu.com/ataturk-ve-genclik/1552410>

⁽²⁾Utkan Kocatürk, "Atatürk'te Gençlik Kavramı ve Atatürkçü Gençliğin Nitelikleri", Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi, Sayı 4, Cilt 2, Kasım 1985

verdiği fotoğrafının ön yüzüne gençlikle ilgili düşünce ve duygularını el yazısı ile şöyle açıklamıştır; **“Her şeye rağmen muhakkak bir nura doğru yürülmekteyiz. Bende bu imanı yaşatan kuvvet, yalnız aziz memleket ve milletim hakkında payansız (sonsuz) muhabbetim değil; bu günün karanlıkları, ahlaksızlıkları, şarlatanlıkları içinde sırf vatan ve hakikat aşkıyla ziya (ışık) serpmeye ve aramaya çalışan bir gençlik gördüğümüdür”**⁽³⁾Bu sözlerden de anlaşıldığı gibi Atatürk gençlikte büyük bir ışık görmüş, bu yüzden onların dikkate alınması gerektiğini vurgulamıştır.

Mustafa Kemal, Samsun'a çıktığında 38 yaşında olup genç denebilecek yaşta idi, ayrıca birlikte görev yaptığı arkadaşları da onunla yaştı. Hepsinden öte heyecanı ve kafa yapısıyla gençti ve bu genç ruhu son nefesini verene kadar içinde barındıracaktı. Mustafa Kemal ve arkadaşları yaşça genç olmalarına karşın oldukça olgun kimselerdi. İstibdat dönemini yaşamış, Meşrutiyeti görmüş, Balkan felâketiyle birlikte Birinci Dünya Savaşı bozununu yaşayarak bunlardan gerekli dersleri çıkarmış bir kuşaktı.⁽⁴⁾

Atatürk'ün Türk gençliğine duyduğu güvenin temelinde, gençlerin Milli Mücadele'nin ilk anlarından başlayarak kendisine verdikleri destek bulunmaktadır.

Bununla birlikte Cumhuriyetin kuruluş yıllarında da gençler, Atatürk ilkelerinin korunup ayakta tutulmasında önemli bir rol üstlenmiştir. Günümüzde ise gerek ülkenin içinde bulunduğu siyasal ve ekonomik koşullar, gerekse uluslararası ilişkilerde yaşanan önemli gelişmeler Türk gençliğinin yine önemli sorumluluklar almasını gerektirmektedir. Mustafa Kemal, gençliğe hitabında Türk Gençliğinin milli bağımsızlık konusunda herkesten daha dikkatli olmasını istemiştir. Hangi koşul ve durumda olursa olsun Türk Gençliği her zaman cumhuriyeti ve bağımsızlığı korumada hep en önde olacaktır.⁽⁵⁾

Millî Mücadele'ye başladığı zaman onu anlayan ve

destekleyen gençlerdi. Zira Türk gençliği, İstanbul'da yaptığı büyük mitinglerde, Türk'ün haklı sesini dünyaya duyurmuş ve Atatürk'e büyük güç ve destek vermiştir. Yine daha Sivas Kongresi günlerinde İstanbul'daki yüksek öğrenim gençliği adına kongreye Askerî Tıbbiye öğrencisi Hikmet(Boran)⁽⁶⁾ katılmış ve manda düşüncesine karşı çıkan ateşli bir konuşma yapmıştır. Atatürk bu gençliğe sonsuza kadar ve sarsılmaz bir duygu ile güvenmiş ve inanmıştı. Daha 1919 yılında “Biz her şeyi gençliğe bırakacağız... Geleceğin ümidi, ışıklı çiçekleri onlardır. Bütün ümidim gençliktedir” demiştir. 17 Ekim 1922'de Bursa'da kendisini karşılayan çocuklara hitaben ise; “Küçük hanımlar, küçük beyler! Sizler hepimiz atının (geleceğin) bir gülü, yıldızı, bir nur-ı ikbalisiniz (mutluluğun ışığıdır). Memleketi asıl nura gark edecek sizsiniz.” demiştir.⁽⁷⁾

Mustafa Kemal'in söylev ve demeçlerinde geçen şu ifadeler de dikkate değerdir: **“Yeni Türkiye Devleti bütün Türklük karakterlerini, yani onun dinç, kararlı, erdemli etkinliklerini kendisinde toplamıştır. Gençler! Biz size geçmişten, geçmişin hurafelerinden, geçmişin olaylarından uzak bir yeni doğmuş çocuk çıkardık. Olaylardan, olayların zorunluluğundan çıkan bu çocuk, sizin pek değerli katılımınızla, aydın yardımınızla çıktı. Bu çocuğu büyütüp yükseltmek bizlerden sizlere yönelir. Bu görevde başarılı olacağınıza, gördüğüm kanıtlar sayesinde pek çok kuvvetlerle iman edenlerdenim.”**⁽⁸⁾

Milletini canından çok seven Atatürk **“Ölümü istemek bir cesaret değildir ama ölümden korkmak ahmaklıktır”** diyordu ve elli yedi yaşında, genç bir devlet kurucusu ve başkanı olarak hayata gözlerini yumdu. - **“Maksat bizim yaşamamız değil, maksat milletin yaşamasıdır.”** diyen Atatürk, yalnızca, dağılış ve batış kaderine mahkûm gibi görünen Türklüğü yaşatmakla yetinmedi, büyük bir devrimci olarak ölünceye kadar

⁽³⁾ Utkan Kocatürk, *Atatürk'ün Fikir ve Düşünceleri*, Ankara 1984, s. 162

⁽⁴⁾ Bkz. Sadi Borak, *Atatürk Gençlik ve Cumhuriyet*, Kırmızı Beyaz Yayınları, İstanbul, 2004, s.102.

⁽⁵⁾ Saim Sakaoğlu, *Atatürk, Gençlik ve Kültür*, Selçuk Üniversitesi Yayınları, Konya, 1990, s.49.

⁽⁶⁾ *Tıbbiyeli Hikmet (Boran) Sunucu ve Spiker Orhan Boran'ın babasıdır.*

⁽⁷⁾ Yücel Atilla Şehirli, “Atatürk İlkelerinin Sürekliliğini Sağlamak Görevi ve Bu Görevde Gençliğin Rolü”, *Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi*, Sayı 52, Cilt XVIII, Mart, 2002

⁽⁸⁾ *Atatürk'ün Söylev ve Demeçleri*, Cilt II, s.133.

düşünceleri uğruna mücadele etti. O'nun ilkeleri ve devrimleri sayesinde ki, Türklük, gelecek zamanlara doğru yaşayacak güce kavuşmuştur. Bu gücün temsilcileri her yeni kuşağın Türk gençleri olacaktır. Gençlerimiz, Atatürk'ü yaptıklarıyla değerlendirdikçe, düşüncelerini ve ilkelerini okuyup anladıkça, O'nun ilericiliğinden ve medeniyetçiliğinden asla ödün vermeyeceklerdir. O diyor ki: **"Dünyada insan olarak yaşamak isteyenler, insan olmak özelliklerini ve gücünü kendilerinde görmelidir."** Gençlerimiz, milletlerin uygarlık ve kültürünün onların devlet hayatlarında, ekonomik hayatta ve güzel sanatlarda, bilimin ve teknolojinin verilerini kullanarak kullanmalarına bağlı olarak yükseleceğini kesin olarak anlamış bulunmaktadır.⁽⁹⁾

Gençlerden söz ederken Anayasamızın 58. maddesinden bahsetmeden geçmek de uygun olmayacaktır. Anayasa'ya göre **"Gençliğin Korunması"** görevi vardır: **"Devlet, İstiklâl ve Cumhuriyetimizin emanet edildiği; gençlerin bilimin ışığında, Atatürk ilke ve devrimleri doğrultusunda ve devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü ortadan kaldırmayı amaç edinen görüşlere karşı yetişme ve gelişmelerini sağlayıcı önlemleri alır. Devlet, gençleri alkol düşkünlüğünden, uyuşturucu maddelerden, kumar ve benzeri kötü alışkanlıklardan ve cehaletten korumak için gerekli önlemleri alır."** Anayasanın bu maddesi uyarınca devlet kendisini yükümlü kılmaktadır.⁽¹⁰⁾

Genel olarak değerlendirecek olursak; Türkiye Cumhuriyeti darmadağın olmuş bir imparatorluğun parçalarından zorlu bir mücadele verilerek yaratılmıştır. Harap olmuş, evlatlarını savaşlarda kaybetmiş olan bu aziz millet, dünyaya örnek olacak bir şekilde cumhuriyetini kurmuştur.. Verilen mücadelede Türk milleti Atatürk'ün yanında yer almış ama gençliğin ona verdiği destek bambaşka bir boyuta ulaşmıştır. Gençler her zaman ve

her koşulda ona güvenmiş, destek olmuş, mücadelelerinin başarıyla sonuçlanacağına inanmış, tüm enerjilerini Atatürk'ün Türk Milleti için amaçladığı çağdaş, uygar ve demokratik Cumhuriyetin kurulmasına yoğunlaştırmış, ortaya yıkılmaz bir eser çıkarmışlardır. Türk milletinin genç evlatları, Atatürk'ün amaçladığı yolda büyük bir hızla ilerlemektedirler. Üstün ahlakları, seçkin kişilikleri, adaletleri, hoşgörülerini, cesaretleri ve çalışkanlıklarıyla imrenilecek bir millet olma yolunda büyük mesafe kat etmektedirler.

Son olarak Atatürk'ün Türk Gençliği için söylediği birkaç önemli sözle yazıma son vermek istiyorum:

"-Gençler! Cesaretimizi güçlendiren ve sürdüren sizlersiniz. Siz, almakta olduğunuz terbiye ve kültür ile insanlık değerinin, vatan sevgisinin en değerli örneği olacaksınız."

- Ey yükselen yeni nesil, gelecek sizindir. Cumhuriyeti biz kurduk; onu yükseltecek ve sürdüreceksiniz."

- Gençliği yetiştiriniz. Onlara ilim ve irfanın (kültürün) müspet fikirlerini veriniz. İstikbalin aydınlığına onlarla kavuşacaksınız. Hür fikirler tatbik (uygulama) mevkiine konduğu vakit Türk milleti yükselecektir."

-Gençlerin her şeyden önce millete güven vermeleri gereklidir."

KAYNAKÇA:

1- Önder Göçgün, *Atatürk, Gençlik ve Cumhuriyet, Pamukkale Üniversitesi Yayınları, Denizli, 2010*, Rıza Özçelik, "Atatürk ve Gençlik", <http://idikuttarih.blogcu.com/ataturk-ve-genclik/1552410>

2- Utkan Kocatürk, "Atatürk'te Gençlik Kavramı ve Atatürkçü Gençliğin Nitelikleri", *Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi, Sayı 4, Cilt 2, Kasım 1985*

3- Utkan Kocatürk, *Atatürk'ün Fikir ve Düşünceleri, Ankara 1984*

4- Sadi Borak, *Atatürk Gençlik ve Cumhuriyet, Kırmızı Beyaz Yayınları, İstanbul, 2004*

5- Saim Sakaoğlu, *Atatürk, Gençlik ve Kültür, Selçuk Üniversitesi Yayınları, Konya, 1990*

6- Yücel Atilla Şehirli, "Atatürk İlkelerinin Sürekliliğini Sağlamak Görevi ve Bu Görevde Gençliğin Rolü", *Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi, Sayı 52, Cilt XVIII, Mart, 2002*

7- *Atatürk'ün Söylev ve Demeçleri*

8- Cem'i Demiroğlu, "Atatürk ve Gençlik", *Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi, Sayı 6, Cilt 2, Temmuz, 1986*

⁽⁹⁾Cem'i Demiroğlu, "Atatürk ve Gençlik", *Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi, Sayı 6, Cilt 2, Temmuz, 1986*

⁽¹⁰⁾Şehirli, a.g.m., s. 54.

